

A DUÁLIS FELSŐFOKÚ KÉPZÉS ALAPELVEI

1. A duális felsőfokú képzés definíciója

A duális képzés definícióját az Nftv. 108. § 1b. bekezdése tartalmazza. Eszerint „*duális képzés*: a műszaki, informatika, agrár, természettudomány vagy gazdaságtudományok képzési területen indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, szociális munka alapképzési szakon, illetve a felsorolt képzési területhez tartozó mesterképzési szakon folytatott képzés azon formája, amelyben a szak - képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott, teljes idejű, a képzési időszakra, a képzés módszereire, a tanórára, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó - tanterve szerint a gyakorlati képzés a Duális Képzési Tanács által meghatározott keretek között, minősített szervezetnél folyik”.

A duális képzés tehát,

a gyakorlatigényes alap- és mesterképzési szakokon folytatott képzések azon formája, amelyben a szakmailag minősített vállalatoknál folyó gyakorlati képzések tantervi tartalmuknál, struktúrájuknál és a vállalatoknál töltendő, megnövelt óraszámuknál, valamint az e képzési formában megszerezhető munkatapasztalatokkal növelik a hallgatók szakmai kompetenciáját. Ezáltal a hallgatók már az elméleti képzéssel párhuzamosan elsajátíthatják a vállalati munkavégzés kultúráját. A duális képzés esetében a közreműködő vállalat előre meghatározott módon a felsőoktatási intézmény tananyagához szorosan illeszkedve, formálisan is oktatja a hallgatókat a képzés során. E képzési rendszer segítségével olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, több éves továbbképzés, és további anyagi ráfordítás nélkül képes belépni a munka világába. Összegezve ez a képzési forma gyors és hatékony eszköz a minőségi munkaerőhiány pótlására.

Alapelvek

1. A duális képzés minőségért a Duális Képzési Tanács és a felsőoktatási intézmény együttesen felelős.
2. A partnerszervezetek – a duális felsőfokú képzés minősítési követelményrendszer szerinti – szigorú minőségellenőrzése folyamatos.
3. A résztvevő partnerszervezeti mentorok erős elméleti és gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek és képesek a hallgatók szakmai és munkavégzési kultúra terén megvalósuló fejlődését támogatni.
4. A duális képzésben részt vevő hallgató az adott félév szorgalmi időszakát a normál órarend szerint végzi.
5. Ezt követően vagy ezzel párhuzamosan részt vesz a partnerszervezetnél történő oktatásban és gyakorlati ismeretek elsajátításában, a tanrendet és az intézményi jelenlétet nem sértve.

6. A hallgató által a duális gyakorlatnak helyt adó szervezetnél eltöltött idő el kell, hogy érje a szorgalmi időszak napjainak legalább 80%-át. Ezt az arányt a teljes képzési időszakra vonatkozóan kell teljesíteni, azzal a megkötéssel, hogy minden – indokolt esetben kettő – elméleti szakaszt egy gyakorlati szakasznak kell követnie.
7. A partnerszerkezeti szakaszban eltöltött gyakorlat és az intézményi szakaszban tanultak között – a teljes képzési idő vonatkozásában – tartalmi kapcsolatnak kell lenni, amely függ az adott partnerszerkezeti munkaerő-piaci igényeitől, az alkalmazott technológiáktól.
8. A partnerszerkezeti szervezetnél eltöltött gyakorlati idő során specifikus szakmai gyakorlati ismereteket és munkavégzési gyakorlatot is szereznek a hallgatók.
9. A hallgató a teljes alap- és mesterképzési időszak alatt, legkésőbb a 2. félévtől, azaz általános felvételi eljárás esetén február 28., míg keresztféléves jelentkezés esetén szeptember 30. napjáig munkavégzésre irányuló szerződéses jogviszonyba kerül a partnerszerkezeti szervezettel, amelytől csak az intézmény és a partnerszerkezeti szervezet közötti megállapodás alapján térhet el.
10. Egész évben, a teljes képzési időre vonatkozóan a hallgatót díjazás illeti, melyet a fogadó partnerszerkezeti szervezet folyósít, amelynek mértéke az Nftv. 44. § (3) bekezdés a.) pontjában meghatározott legalább hetente a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) tizenöt százaléka.
11. A duális képzési formában induló szakok a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóban az egyes felsőoktatási intézmények által meghirdetett alap- és mesterképzéseknél lábjegyzetben kerülnek jelzésre. Amennyiben a jelentkező duális képzésben kívánja folytatni tanulmányait, akkor a felvételi eljárás során ilyen duális képzési lehetőségre utaló lábjegyzettel rendelkező képzésre kell jelentkeznie. Az intézményi felvételi jelentkezést megelőzően vagy azzal párhuzamosan a partnervállalatoknál sikeresen kell teljesítenie egy kiválasztási eljárást.
12. A duális képzési rendszer nyitott; abból kötelezettség nélkül bármikor kiléphet a hallgató és a partnerszerkezeti szervezet is, a hallgatói munkaszerződés, valamint az együttműködési megállapodás felmondásának vonatkozó törvényi előírásainak figyelembe vételével.

ÁLTALÁNOS MINŐSÍTÉSI KÖVETELMÉNYRENDSZER

A duális felsőfokú képzés indításának és a gyakorlati képzésben részt vevő gazdasági szervezettel szemben támasztott követelmények az alábbiakban kerülnek összefoglalásra.

Duális képzés indításának feltételei a felsőoktatási intézmények tekintetében

Duális képzést indítani, illetve folytatni kívánó intézmény olyan akkreditált felsőoktatási intézmény lehet, amely rendelkezik a duális képzésben érintett alapszak és/vagy mesterszak akkreditációjával.

A Duális Képzési Tanács által akkreditálható alap- és mesterképzések kötelező dokumentumai:

Szenátusi határozat, mely:

- rendelkezik a szak duális képzési formában indításáról;
- az Nftv. 108. § 1b. bekezdése szerint meghatározza, hogy mely szakon, mekkora minimális és maximális hallgatói létszámmal (kapacitással) indul a képzés;
- rögzíti, hogy a gyakorlati képzésben részt vevő szervezet által előzetesen kiválasztott jelentkezőket – a pozitív besorolási döntést (ponthatár-húzás), a beiratkozást és a hallgatói kérelmet követően – a felsőoktatási intézmény átsorolja a duális képzési formára.

Együttműködési megállapodás, mely:

- a felsőoktatási intézmény és a gyakorlati képzésben részt vevő szervezet(ek) között jön létre a 230/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 16. §-ában írt tartalmi elemekkel;
- időtartama legalább a képzés idejének megfelelő, azzal azonos vagy határozatlan időre szól;
- rögzíti, hogy a gyakorlati képzésben részt vevő szervezet – a minősítést követően – a tantervben foglaltak szerint részt vesz a képzésében és félévente írásban értékeli a hallgató gyakorlati munkáját.

Minta-tanrend, mely:

- a felsőoktatási intézmény és a gyakorlati képzésben részt vevő gazdasági szervezet által közösen kerül kialakításra;
- a képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott tartalommal rendelkezik;
- a tantervnek az intézményi szakaszra vonatkozó része 90%-ban meg kell egyezzen a normál szak tantervének tartalmával, a 10%-os eltérés kizárólag egyes gyakorlati részeknek a vállalati oldalon való kiváltása útján valósulhat meg;
- bemutatja a megszerzett tudás értékelésére vonatkozó egyedi rendelkezéseket.

Hallgatói munkaszerződés-minta, mely:

- a partnerszervezet és a hallgató között kötendő, legkésőbb szeptember 30. napjáig;
- tartalmazza a 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 18.; 18. A. és 18. B §-aiban foglalt elemeket, különösen a 18. § (1) bekezdés f) pontjában írt hallgatói díjra vonatkozó rendelkezést, melyet az Nftv. 44. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a partnerszervezet fizeti, az nem hárítható át.

A gyakorlati képzésben részt vevő szervezettel, a szervezet részéről a gyakorlati képzésben részt vevő szakemberekkel szemben támasztott feltételek

A gyakorlati képzésben részt vevő partnerszervezeteknek meg kell felelnie a 230/2012.(VIII.28.) Kormányrendeletben a gyakorlóléhelyekkel kapcsolatos általános feltételeknek.

1. A gyakorlati képzésben részt vevő szervezetnek rendelkeznie kell a gyakorlati képzésre vonatkozó képzési tervvel, melynek alapvető kritériuma, hogy építsen a felsőoktatási intézmény tantervére, a hallgató tudásának, készségeinek, kompetenciáinak félévről-félévre való felépülésére; valamint saját szakmai kompetenciáira és így egy folyamatosan fejlődő gyakorlati képzést jelentsen a hallgatóknak.

Ennek megfelelően a gyakorlati képzésben részt vevő szervezet képzési terve tartalmazza az:

- elméleti ismereteket (I),
- a hallgatók tapasztalatainak bővítését célzó gyakorlatokat – konkrét „üzemi” gyakorlati feladatokat (II),
- önálló projekt jellegű munkát (III).
- kompetencia- és készségfejlesztő elemeket (pl. Soft-Skill-ek, vezetési készség, kommunikációs gyakorlat, projektvezetés stb. (IV)).

2. A gyakorlati képzőhelynek a felsőoktatási intézménnyel egyeztetve ki kell dolgoznia a hallgató értékelésére vonatkozó értékelési kritériumokat.

3. A gyakorlati oktatást végző szervezet rendelkezzen vagy gondoskodjon annak megszervezéséről, hogy a gyakorlati munka oktatásához szükséges technológiai kritériumok (gépek, eszközök, berendezések, segédanyagok) rendelkezésre álljanak, továbbá gondoskodjon a hallgatók kompetencia- és készségfejlesztéséről.

4. A vállalati mentorok tekintetében elvárás, hogy – amennyiben a vállalati képzési terv máshogy nem rendelkezik – az adott szakhoz kapcsolódóan releváns végzettséggel, alapképzés esetén legalább 3, mesterképzés esetén legalább 5 éves szakmai gyakorlattal és elméleti ismeretekkel rendelkezzenek.

5. A Duális Képzési Tanács folyamatos (képzőhelyenként legalább két évente) minőségbiztosítási látogatást bonyolít le szakbizottságok által és az Oktatási Hivatal koordinációjában, a gyakorlati képzés megvalósulásáról, mely tapasztalatok, javaslatok összegzését a szakbizottságok szakmai véleményezés formájában terjesztik a Duális Képzési Tanács elé.